Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 2 1 1 0 3 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 1

Šolski esej (najmanj 700 besed)

Ponedeljek, 7. maj 2012 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.
Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Esej naj obsega najmanj 700 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

© RIC 2012

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

Priloga k izpitni poli 1 (M121-103-1-1)

Henrik Ibsen: Stebri družbe (odlomek)
Henrik Ibsen: Stebri družbe. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011. 34–37.

Tuja dama hitro stopi skozi vrata na desni.

ŽENSKE *prestrašeno, vendar pridušeno*: Akrobatka! Direktorjeva žena!

BERNICKOVA: Moj bog, kaj se pa to pravi!

MARTA BERNICKOVA *plane pokonci*: Ah!

ŽENSKA: Dober dan, draga Betty! Dober dan, Marta! Dober dan, svak!

BERNICKOVA *krikne*: Lona –

KONZUL BERNICK *se opoteče za korak nazaj*: Kakor resnično živim!

HOLTOVA: Bog se nas usmili!

RUMMLOVA: To vendar ni mogoče!

HILMAR TÖNNESEN: Ne! Uh!

BERNICKOVA: Lona! Kaj si res?

HESSLOVA: Če sem res? Seveda sem, kaj pa drugega; zaradi tega mi gladko lahko padete okoli vratu.

HILMAR TÖNNESEN: Uh, uh!

BERNICKOVA: In prišla si kot?

KONZUL BERNICK: – menda vendar ne misliš nastopiti?

HESSLOVA: Nastopiti? Kako nastopiti?

KONZUL BERNICK: No, mislil sem pač – z akrobati na konjih –

HESSLOVA: Hahahaha! Kaj si znorel, svak? Kaj misliš, da sem akrobatka? Ne, sicer sem se res poskusila že v marsikateri spretnosti in se na vse načine dala ljudem v zobe –

RUMMLOVA: Hm.

HESSLOVA: – akrobacij na konjskem hrbtu pa le še nisem nikoli poskusila.

KONZUL BERNICK: Torej vendar ne.

BERNICKOVA: No, hvala bogu!

HESSLOVA: Ne, pripeljala sva se kakor drugi spodobni ljudje – sicer v drugem razredu, a tega sva vajena.

BERNICKOVA: Sva se, praviš?

KONZUL BERNICK *za korak bliže*: Kdo je ta sva?

HESSLOVA: Jaz in otrok vendar.

ŽENSKE *vzkliknejo*: Otrok!

HILMAR TÖNNESEN: Kaj!

PROFESOR RÖRLUND: Ne, to rečem!

BERNICKOVA: Koga misliš s tem, Lona?

HESSLOVA: Johna vendar. Kolikor vem, tako nimam drugega otroka kakor Johna – ali Johana, kakor ste mu vi rekli.

OBRNITE LIST.

BERNICKOVA: Johana!

RUMMLOVA *po tihem Lyngejevi*: Izgubljenega brata!

KONZUL BERNICK *se obotavlja*: In je prišel s tabo?

HESSLOVA: Seveda, kajpada, nikamor ne grem brez njega. Vi pa ste videti tako žalostni. In ždite tu v polmraku in šivate nekaj belega. Menda ni kdo v družini umrl?

PROFESOR RÖRLUND: Draga gospodična, tu imamo društvo za moralno izprijene –

HESSLOVA *polglasno*: Kaj ste rekli? Te čedne, mirne dame naj bi bile –

RUMMLOVA: Ne, to je pa že od sile!

HESSLOVA: O, že razumem, že razumem! O vraga, saj to je gospa Rummlova! In tule je tudi gospa Holtova! No, pomladile se ravno nismo, odkar se nismo videle. Zdaj pa poslušajte, dobri ljudje, za danes pozabite na moralno izprijene, zaradi tega ne bodo nič slabši. V trenutku veselja, kakor je tale –

PROFESOR RÖRLUND: Vrnitev domov ni vselej trenutek veselja.

HESSLOVA: Tako? Kako pa berete *Sveto pismo*, gospod pastor?

PROFESOR RÖRLUND: Nisem pastor.

HESSLOVA: Pa gotovo še boste. – Ampak hu, hu, hu! – Tole moralno platno tako diši po plesnivem – kakor mrliški prt. In jaz sem vajena prerijskega zraka, vam rečem.

KONZUL BERNICK *si obriše čelo*: Ja, tukajle je pa res majčkeno zatohlo.

HESSLOVA: Čakaj, čakaj, bomo že še prišli iz te grobnice. *Odgrne zavese.* Ko pride fant, mora biti tukaj svetlo kakor podnevi. Ja, boste videli fanta, kako se je umil –

HILMAR TÖNNESEN: Uh!

HESSLOVA *odpre vrata in okna*: – ja, se pravi, ko se bo umil – v hotelu; na parniku se je namreč umazal kakor pujs.

HILMAR TÖNNESEN: Uh, uh!

HESSLOVA: Uh? Ne, saj to je vendar – *Pokaže na Hilmarja in vpraša druge.* Kaj še zmeraj tlači zemljo in venomer lajna svoj uh?

HILMAR TÖNNESEN: Nič ne lajnam; stokam pa zaradi svoje bolehnosti.

PROFESOR RÖRLUND: Joj, drage dame, zdi se mi, da …

HESSLOVA *opazi Olafa*: Je tale tvoj, Betty? – Daj mi no tačko, fant! Ali pa se mogoče bojiš svoje stare, grde tete?

PROFESOR RÖRLUND *si dene knjigo pod pazduho*: Drage moje, zdi se mi, da tu danes ni mogoče nič več delati. Jutri pa se spet dobimo, ne?

HESSLOVA *ko neznane ženske vstajajo, da bi se poslovile*: Prav, le dobimo se. Tudi jaz pridem.

PROFESOR RÖRLUND: Vi? Če dovolite, gospodična, kaj pa boste vi počeli v našem društvu?

HESSLOVA: Malo ga bom prezračila, gospod pastor.

1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

ŽENSKE V VRTINCU LAŽI IN SPLETK

Ravnanje žensk, ki se znajdejo v vrtincu življenja, ni vedno odvisno le od njih samih, ampak tudi od njihovega položaja v družbi. Bi znali predstaviti družbeni položaj žensk v dramah *Stebri družbe* in *Limonada slovenica* ter ga ponazoriti s po enim primerom iz vsake drame? Predstavite okoliščine, v katerih se znajdeta Lona Hesslova in sekretarka Helena na začetku drame, ter pojasnite vzrok za njuno vpletenost v dramsko dogajanje. Označite ju in primerjajte njuno ravnanje, ko se spopadata s svojo nalogo. Katera izmed njiju po vašem mnenju odigra v svojem okolju pomembnejšo vlogo? Svojo izbiro utemeljite.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Henrik Ibsen: Stebri družbe (odlomek)
Henrik Ibsen: Stebri družbe. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011. 34–37.

Prihod Lone Hesslove v Bernickovo hišo povzroči med dramskimi osebami različne odzive. Kako se na njen prihod odzovejo osebe v odlomku in katera od njih se ob njenem prihodu počuti najbolj nelagodno? Katere značajske lastnosti kaže Lona Hesslova v odlomku? Bi jih znali ponazoriti tudi s pomočjo njenih besed? Skušajte ugotoviti, kakšno se zdi Loni Hesslovi ozračje v Bernickovi hiši, in svoje ugotovitve utemeljite. Kakšno moč so imele ženske, kot je Lona Hesslova, v družbi, prikazani v Ibsenovi drami, in kakšno moč imajo po vašem mnenju danes?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

Prazna stran

NASLOV IZBRANEGA ESEJA